

SONet BOTNIA:n ajankohtaiskatsaus: Lastensuojelun jälkihuolto, yhteiskehittäminen ja nuorten osallisuus 27.4.23

Kuvituskuva Helmi Aarnio

Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä Eteenpäin 2021-5/2023

THL, SONet BOTNIA/SeAMK, Pesäpuu ry, Diakonissalaitos

Lähellä nuoria – valtakunnallisesti vaikuttava!

Kehittämistyön taustaa ja toimintaympäristö:

[Lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmä](#) (raportti v. 2019)

Lastensuojelun jälkihuollon ikäraja nousi v. 2020 25-vuoteen

Tarkastelussa kaksi aikuistuvien nuorten haavoittuvassa asemassa olevaa ryhmää: sijaishuollosta aikuistuneet ja ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tulleet

Siirtymä hyvinvointialueelle v. 2023 ja lastensuojelun jälkihuollon organisoitumisen muutokset

Yhdessä aikuisuuteen - Elämässä Eteenpäin -(YEE) –hanke
hankekoordinaattori Silva Sevola 2023

Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä Eteenpäin 2021-5/2023

THL, SONet BOTNIA/SeAMK, Pesäpuu ry, Diakonissalaitos

Kuvituskuva Helmi Aarnio

- YEE-hanke tukee lastensuojelun jälkihuoltoon sekä ilman huoltajaa maahan tulleiden kotoutumislain mukaisiin tukipalveluihin oikeutettujen nuorten oikeuksien ja yhdenvertaisen kohtelun toteutumista.

Hankkeessa

- kootaan tietopohjaa palveluista ja nuorten tarpeista valtakunnallisilla tiedonkeruilla kunnista ja kuntayhteistyössä alueilta
- kehitetään yhdessä nuorilähtöisiä ja yhteen sovitettuja palveluita
- verkostoidaan toimijoita kehittämistyön äärelle ja tarjotaan toimijaverkostoille koulutusta
- Tarjotaan tukea nuorille ja edistetään nuorten osallisuutta - vaikutetaan valtakunnallisesti kehittämistyöhön, ohjeistuksiin ja lainsäädäntöön

Tuloksia YEE SeAMK/SONet BOTNIA

ks. Lisää [Tiedotteet ja julkaisut - THL](#)

- **Tavoitettu** suunniteltu määrä nuoria aikuisia (tavoite yht. 200/45+ SONet BOTNIA/SeAMK)
- **Nuoria saatu mukaan toimintaan ja kehittämään koko hankealueella** esim. kehittäjäryhmät, tapahtumat, kokemusasiantuntijakoulutus, eduskuntavierailu ja kansanedustajien ja nuorten yhteinen sähköinen alusta; osallisuusrakenteet hyvinvointialueilla muotoutuvat
- **Työntekijöitä verkostoituu ja innostettu** mukaan kehittämään mm. työpajat ja työryhmät, valtakunnalliset koulutukset ja foorumit, Aikuistumisen tuen systeminen koulutus SONet BOTNIA/SeAMKin osatoteutuksessa
- **Organisoitu kokeiluja, joissa nuoret ja ammattilaiset ovat olleet mukana ja luotu malleja:** Asiakassuunnitelma aikuistumisen tueksi, Kelan ja sosiaalitoimen yhteistoiminta aikuistumisen tukena, Vertaisryhmätoiminta jälkihuollossa oleville vanhemmille ja vanhemmaksi tuleville [Innokylä \(innokyla.fi\)](http://innokyla.fi); palaute ollut myönteistä
- **Oltu mukana vaikuttamassa ja tekemässä julkaisuja** kuten tilannekuvaraportti [Ikkuna aikuistumiseen](#), loppujulkaisu [Kohti laadukasta aikuistumisen tukea](#), [Lastensuojelun jälkihuollon esite](#) ja [video](#), [Etelä-Pohjanmaan lastensuojelun jälkihuollon toimintaohje](#), jota hyödynnetty valtakunnallisesti

Yhteiskehittämisen prosessia: nuorilähtöiset monialaisesti toteutetut asiakassuunnitelmat

Kuvituskuva Julia Varala

Kuvituskuva Helmi Aarnio

- Hankesuunnitelma, alkukartoitukset kuntayhtymiin ja sidosryhmien kanssa, tavoitteet ja toteutus tarkentuvat
- Asiakassuunnitelmakokeiluun materiaaleja nuorten ryhmiltä ja keskustelua ammattilaisverkostoissa, demot opiskelijoiden ja verkostokonsulttien kanssa
- Prosessin muotoilu, materiaalin keruu ja säilytys, tutkimusluvut, jalkautuva työ asiakasprosesseihin
- Valmisteleva tapaaminen, asiakassuunnitelmaneeuvottelu ja seurantatapaaminen
- Kirjoitustyö, artikkelit ja mallintaminen sekä juurruttamistyö
- Rinnalla kulkenut valtakunnallinen työ ml. koulutuspäivät, Tiedä ja toimi –kortti, tuotekehitystyö palvelupolkuineen

Asiakassuunnitelmatyö lastensuojelun jälkihuollossa

”Pelkkä paperi vai yhteinen työkalu nuoren oikeuksien ja hyvän elämän edistämiseksi?”

- Lisää laatua, dialogia ja suunnitelmallisuutta asiakassuunnitelmatyön prosessiin
- Lisää osallisuutta, toimijuutta ja nuorilähtöisyyttä
- Lisää monitoimijaisuutta ja yhteistyötä verkostoissa
- Hyödynnä mallia alueellasi!
- [Tutustu asiakassuunnitelmatyön malliin Innokylässä.](#)
- [Tutustu tiedä ja toimi –korttiin.](#)
- Tutustu artikkeleihin **Nuorilähtöinen asiakassuunnitelmatyö lastensuojelun jälkihuollossa** teoksessa [Kohti monitoimijaista lastensuojelua hyvinvointialueella](#) ja **Asiakassuunnitelma aikuistumisen tueksi** loppujulkaisussa: [Kohti laadukasta aikuistumisen tukea -julkaisutilaisuus – THL](#) 8.5.2023

Asiakassuunnitelma aikuistumisen tueksi

Kelan palveluiden ja aikuistuvien nuorten sosiaalityön yhteensovittaminen

Kenelle:

Aikuistuva nuori lastensuojelun jälkihuollossa, kotoutumisen tukitoimissa tai nuoret, jotka ovat Kelan ja sosiaalitoimen yhteisasiakkuuden tarpeessa

Mitä tavoitellaan:

- Yhteensovitettua tukea ja palvelua siten, että tuki ja talousasiat nivotaan yhteen mm. etuuksien ja toimeentulon turvaaminen tai kuntoutuksen järjestäminen
- Varmistetaan nuoren oikeuksien ja osallisuuden toteutuminen sekä oppimien
- Vähennetään taloudellista ahdinkoa, saadaan useampi asia yhdellä kerralla hoidettua
- Yhteinen tapaaminen lisää ymmärrystä ja auttaa nuorta asioiden hoitamisessa sekä tilanteeseen sopivassa sosiaaliturvassa.
- Etupainotteinen ja suunnitelmallinen yhteistyö edistää nuorten itsenäistymistä ja taloudenhallintaa.

Yhteistyön kulku (Kela, nuori, lastensuojelun jälkihuolto)

Mahdollisia teemoja keskustelulle:

- Jälkihuollon vaikutuksesta esimerkiksi opintolainan nostamiseen, ja itsenäistymisvarojen käyttö ja Kelan etuuksien sovittaminen muuhun taloudelliseen tukeen
- Asioinnin haasteista ja tuen mahdollisuudesta Kelan palveluissa.

Yhteistyön kulku:

1. Nuoren työntekijä kutsuu Kelan yhteyshenkilön nuoren luvalla yhteiseen tapaamiseen. Nuoren kanssa sovitaan tapaamisen tavoite, osallistujat ja asiat mihin haetaan tietoa ja apua.
2. Sovitaan aika ja paikka tapaamiselle.
3. Tapaamisella keskustellaan sovituista asioista. Jälkihuollon työntekijä kirjaa kaikille ylös jatkosuunnitelman: Kuka tekee, mitä ja milloin? Jatkuuko nuoren yhteistyö Kelan kanssa?
4. Sovitaan, milloin tarkistetaan yhdessä, miten on mennyt.
5. Keskustellaan yhdessä, kirjataanko osaksi asiakassuunnitelmaa

Yhteiskehittämisen prosessi Kela-yhteistyön kokeilu

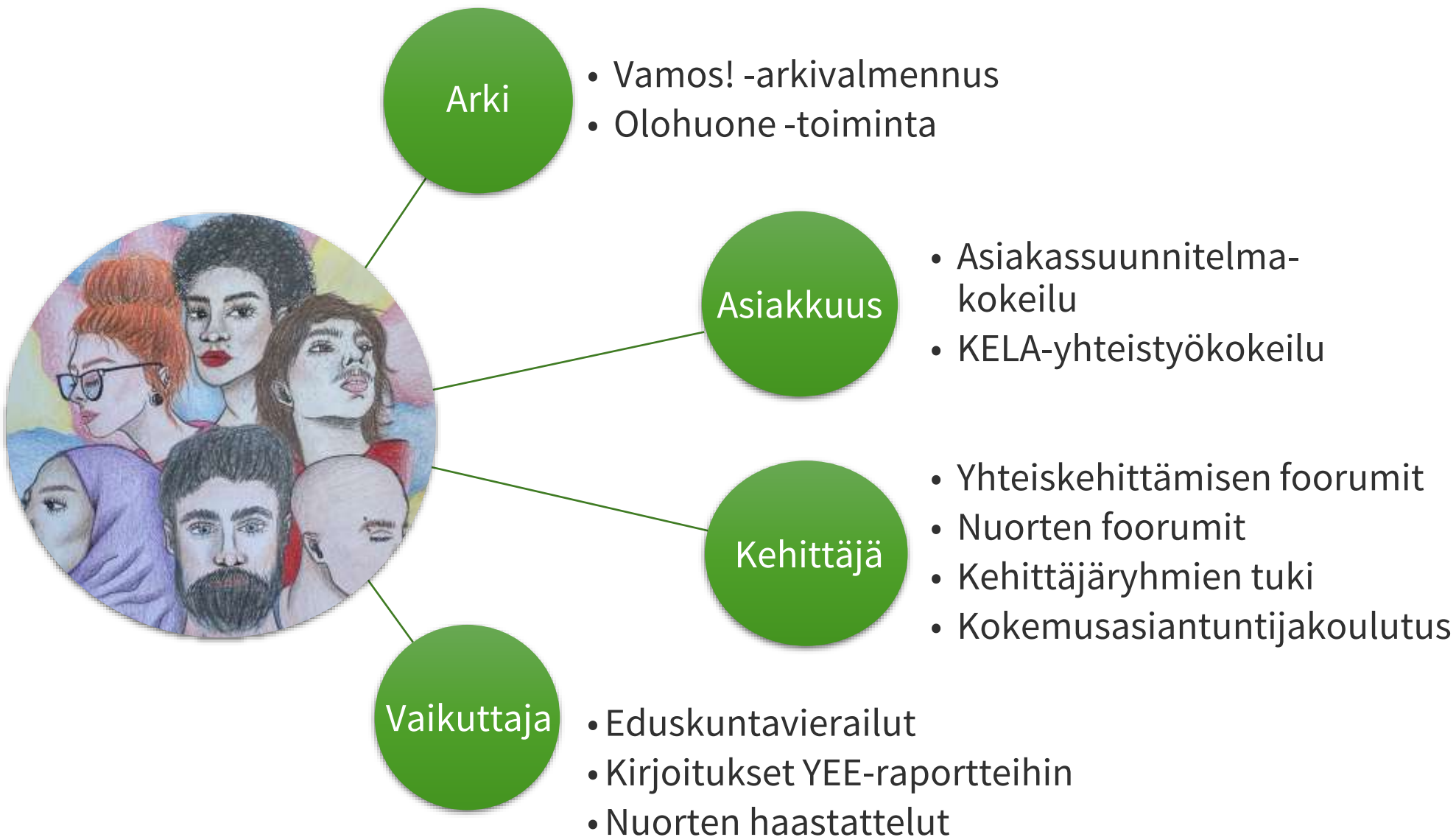

Kuvituskuva Helmi Aarnio

- Hankesuunnitelma, alkukartoitukset kuntayhtymiin ja sidosryhmien kanssa, tavoitteet ja toteutus tarkentuvat
- Työpajat, missä kerättiin tietoa toimivista asioista ja yhteistyön tiivistämisen ja kehittämisen tarpeista, myös valtakunnallinen yhteiskehittämisen foorumi taloustaidoista
- Kokeilusta sopiminen, esitteet ja jakelu sekä palautteen keruu – kokemustaustainen asiantuntija mukana koko prosessin ajan
- Seuranta- ja arviointipalaverit
- Mallintaminen ja artikkeli
- Osallistujapalaute sekä nuorilta että ammattilaisilta myönteistä ”Kela saanut kasvot”, tuki sujuvaa ja ymmärrettävää
- Ollut tärkeä osana Kelan kehittämistoiminnan kokonaisuutta, asiakasymmärrys kohderyhmästä lisääntynyt (esim. traumatietoinen työ)

Osallisuuden muodot YEE-hankkeessa

Helena Inkinen, Pesäpuu ry

KOHTI YHTEISTÄ UNELMAA

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

SeAMK
SONet BOTNIA

 Pesäpuu ry

Mihin on osallistunut

25.3.23 vertaispäivään osallistuneilla nuorilla oli monipuolisia kokemuksia kehittäjä- ja vertaistoiminnasta. Nuorilla oli myös paljon muuta työ- ja koulutustaustaa, joka tuki kokemusasiantuntijuutta

Kehittäjäryhmät

Vertaisryhmät

Kokemusasiatuntijakoulutus

**Puheenvuorot, vierailut,
koulutukset työryhmät ja muut
esiintymiset**

Ryhmien ohjaaminen

Pilotteihin osallistuminen

Nuorten foorumit

Mikä tukee osallistumista

Vertaisuus ja yhteishenki

Samankaltaisia kokemuksia ja elämäntilanteita jakavia tyyppejä on ollut tärkeä tavata. Saanut tukea, ystäviä ja mielekästä tekemistä arkeen.

Hyvä ruoka

Ruoka mainittiin useampaan kertaan ryhmien, foorumeiden ja koulutusten yhteydessä. Päivät ovat pitkiä ja kehittäjäryhmät yleensä ajottuvat päivällisaikaan.

Pysyvät ja tutut tyypit

Tuttu porukka on luonut turvaa ja taannut jatkuvuutta yhteisille suunnitelmille sekä ryhmän toimintatavoille. On saanut ystäviä ja tukea omaan elämäänkin.

Monipuoliset tavat osallistua

Kehittämiseen on saanut osallistua etänä, on saanut valita onko omilla kasvoillaan. Mukaan on saanut tulla omana itsenään ja niillä voimavaroilla mitä sillä hetkellä on.

Merkityksellisyys

Uudet kokemukset, mahdollisuus vaikuttaa konkreettisesti, tulla kuulluksi omana itsenään on koettu tärkeäksi.

Tuki ja selkeys

Selkeästi sanoitettu ja tarjottu tuki, suunnitelmat, palkkiot ja rinnalla kulkeva luotettava tyyppi on mahdollistanut osallistumista joustavasti.

Mikä haastaa osallistumista

Välimatka

Kulkeminen ryhmiin pitkän matkan päähän tulee kalliiksi ja vaatii paljon aikaa.

Aikataulut

Aikataulujen sovittaminen työn ja opiskelun ohkeen oli haastanut. Keikat myös usein päiväsaikaan.

Kuulluksi tuleminen

Isoissa keskustelemissa ryhmissä on ollut haasteita saada omaa ääntä kuuluviin. Yhteisen kielen löytäminen on ollut haaste monikielisessä porukassa.

Vaihtuvat ohjaajat tai ryhmän jäsenet

Tekee ryhmästä sirpaleista, yhteisten suunnitelmien jatkuvuus kärsi ja ei tiennyt ketä odottaa paikalle seuraavalla kerralla. Jatkovaa tutustumista.

Liian suuri vastuu

Oli kokemuksia siitä, ettei keikoille valmistautumista oltu tuettu riittävästi. Esiin nousi myös, että oli joutunut yllättäen esiintymään ainoana kokemusasiantuntijana, vaikka oli sovittu vain mukana seuraamisesta ja keikkailuun tutustumisesta.

Epäselvä tiedonkulku

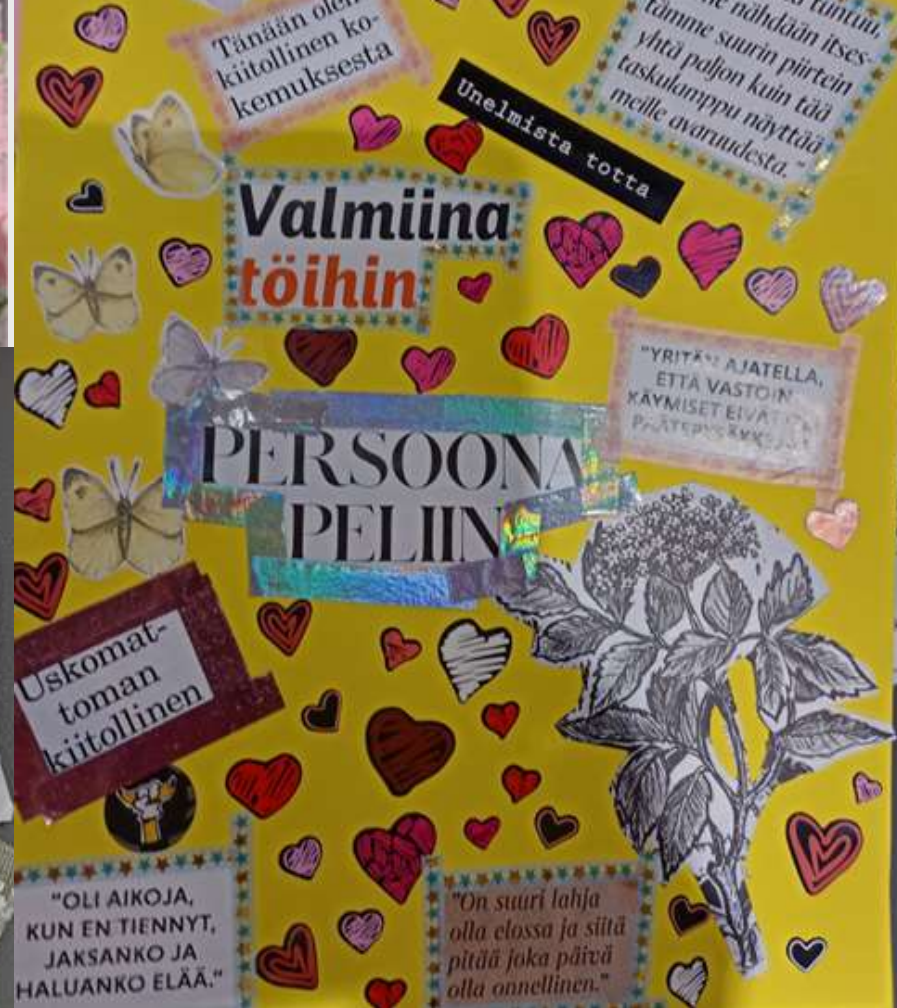
Oli kokemuksia siitä, ettei ryhmän päättymistä tai mahdollista jatkoa oltu kerrottu selkeästi. Myöskin kokemuksia siitä, ettei keikkojen jakaminen ole ollut avointa.

Mitä haluaisi tehdä jatkossa

Unelmakartat

Nuoret saivat päivässä mahdollisuuden
askarrella unelmakarttoja. Karttoihin
unelmoitiin unelmien kokemusasantuntuutta
omasta kokemuksesta käsin.

Unelmista todeksi

Auttaminen

Avun tarjoaminen muille, jotka ovat samassa tilanteessa kuin itse on tai on joskus ollut. Hyvän vahvistaminen ja toisaalta pahan poistaminen.

Arvostava kohtaaminen

Työtä arvostetaan, sen lomassa on mahdollista oppia kokeillen ja tehdä oman näköisesti. Kokemuksia uskotaan, ei vähätellä vaan kannustetaan eteenpäin.

Itselle mieluisat jutut

Omat mielenkiinnon kohteet tukevat osallistumista, palautumista ja tarjoavat liittymispintoja muihin. Tärkeää myös identiteetin kannalta, en ole vain kaikista haavoittavin kokemukseni.

Asenne

Toiveikas ja positiivinen asenne sekä huumorintaju kantavat. Kiitollisuus kokemuksista ja erityisesti selviämiestä. Motivaatio ja valmius tehdä töitä unelmien eteen.

Hyvinvointi

Työhyvinvointi ja oman kehon viestien kuunteleminen nousi monessa kartassa. Kokemuksen kanssa työskentely vaatii erityistä hyvinvoinnin huomiointia.

Yhdessä tekeminen ja tuki

Yhdessä tekeminen vertaisten ja ohjaajien/kollegoiden kanssa. Joku kenen puoleen kääntyä niin haasteiden kuin innostuksien kanssa.

KIITOS!

Fanny Nortamo, Pesäpuu ry
+ kaikki 25.3. päivään osallistuneet nuoret <3

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

SeAMK
SONet BOTNIA

 Pesäpuu ry

KIITOS!

Julia Varala

Silva Sevola

hankekoordinaattori

p. 040 830 0477

etunimi.sukunimi@seamk.fi

Minna Kallinen

hanketyöntekijä

p. 040 830 0481

etunimi.sukunimi@seamk.fi

Noora Aarnio/Sari Sauramäki

kehittäjäsosiaalityöntekijä

Janina Niemelä,

toimistosihteeri

Ad. 31.12.2022

Arto Rautajoki

kehitysjohtaja, SONet BOTNIA

Kuva: Kwalah Al Ali